

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

20 da favrer 2024

21 da favrer 2024

126/2024

Dumonda da la fracziun da la PLD

concernent l'augment da l'attractivitat da l'activitad professiunala durant la pensiun
(emprim sutsegnader Luzio)

Resposta da la Regenza

Er la Regenza è da l'avis che la mancanza da forzas da lavur po vegnir mitigiada, sche l'attractivitat da l'activitad professiunala è pli gronda, suenter ch'ins ha cuntanschì la vegliadetgna ordinaria da pensiun. En il rom da sias pussaivladads s'engascha ella per meglierar correspondentamain las cundiziuns. En quest connex èn dumandads tut las patronas ed ils patrons en il chantun Grischun. Las interpresas privatas han ina rolla centrala en quest regard.

Tar la dumonda 1: Areguard las mesiras d'interpresas privatas da tegnair lur lavurantas e lavurants en la vita professiunala, suenter che talas e tals han cumplenì 65 onns, èn las pussaivladads dal chantun fitg restrenschidas. Uschia èn per exempel las cundiziuns generalas per in pensiunament AVS flexibel fixadas definitivamain en il dretg federal (cf. Refurma AVS 21). La promoziun economica chantunala è orientada fermamain a la finamira da concepì il Grischun sco lieu viver e da lavur attractiv. Quai va er a favur da las personas cun activitad da gudogn en la vegliadetgna da pensiun. Plinavant fa il chantun per exempel ina cunvegna da prestaziun cun la Pro Senectute concernent la cussegliaziun sociala e l'assistenza en il mintgadi.

Per las collavuraturas ed ils collavurats da l'administraziun chantunala è vegnida definida l'iniziativa «Promoziun dal svilup dal personal e dal management da talents» en il rom da la nova Strategia da HR. Uschia duai l'ulteriur svilup vegnir promovì cun cleras finamiras, ed er forzas da lavur duain vegnir tegnidas suenter la vegliadetgna ordinaria da pensiun, en spezial per serrar ina largia ch'è d'attribuir a motivs demografics. Plinavant porscha la soluziun da provediment da la Cassa da pensiun dal Grischun avantatgs a collavuraturas ed a collavurats che lavuran vinavant, suenter ch'ellas ed els han cumplenì 65 onns. Ellas ed els pon spustar il pajament da las

prestaziuns da vegliadetgna (renta e/u chapital) fin a la vegliadetgna da 70 onns e pajar en – ensemen cun la patruna (cumpart da 58 %) – contribuziuns da spargn.

Tar la dumonda 2: La realisaziun da l'incumbensa Hohl duai purtar in levgiament fiscal sistematic a famiglias ed a persunas cun activitad da gudogn, e las cundiziuns generalas fiscalas dal chantun duain vegnir meglieradas er en la cumparegliaziun interchantunala. La reducziun dal pe da taglia per persunas natiralas, ch'è vegnida concludida dal Cussegl grond, e la reducziun planisada da las taglias chantunalas e communalas sin las entradas distgargian er tut las lavurantas ed ils lavurants en la vegliadetgna da pensiun. Ina imposiziun da taglia privilegiada mo per persunas che retiran rentas e che han in'activitad da gudogn, n'è betg cumpatibla cun ils princips costituziunals decisivs en il dretg fiscal, vul dir cun l'egualitad giuridica, cun l'imposiziun da taglia tenor la capacitad economica sco er la cun Lescha federala davart l'armonisaziun da la taglia directa dals chantuns e da las vischnancas.

Tar la dumonda 3: Las interpresas privatas ston stgaffir models da lavur e da pensiunament ch'èn adattads per ellas sco er per lur lavurantas e lavurants. Sco menziunà qua survart en la resposta a la dumonda 1, po il chantun sustegnair indirectamain las interpresas. Concernent l'administraziun chantunala vegnan realisadas – cun la nova Strategia da HR – tranter auter mesiras per concepìr models e munds da lavur moderns sco er per francar la cumpatibilitad da la professiun cun la famiglia e cun il temp liber. Questas mesiras duain ir a favur da tut il personal da l'administraziun chantunala, er da collavuraturas e collavuratur en la vegliadetgna da pensiun (sin basa da la flexibilisaziun da la vegliadetgna da pensiunament).

Tar la dumonda 4: En in martgà da lavur liber èsi l'incumbensa da las patrunas e dals patruns da stgaffir in ambient da lavur integrativ tenor lur basegns concrets sco er sut l'aspect da la midada demografica, che influenzescha fermamain il martgà da lavur, per uschia sa preschentar conform a lur filosofia d'interpresa e per sa segirar avantatgs da concorrenza.

En num da la Regenza

Il president:

Dr. Jon Domenic Parolini

Il chancelier:

Daniel Spadin